

ผมลองทดสอบแนวคิด “ [ขบวนการ 2/3](#) ” เพื่อร่วมพุมพัก [พัฒนาเยาวชน](#) ของชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ในการประชุม “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกระดับความรู้ เรื่องการพัฒนาพลเมืองเยาวชน” ของมูลนิธิ สยามกัมมาจล และพบว่า แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับอย่างดีและมีพลัง ซึ่งอาจเป็นเพราะเป็นการนำเสนอ ในกลุ่ม “คนคอเดียวกัน” ก็เป็นไปได้

แนวคิดนี้มาจากการอ่านหนังสือ [Finnish Lessons 2.0](#) ที่เขียนโดย [Pasi Sahlberg](#) อย่างพิถีพิถัน

อาศัยหลักฐานสองชิ้นในหนังสือเล่มนี้ คือ

- โรงเรียนส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ของเพียงหนึ่งในสามของผลลัพธ์ทั้งหมด สาระอยู่ใน หนังสือฉบับแปล ปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จ บทเรียนแนวใหม่จาก [ฟินแลนด์](#) หน้า ๒๖๗ - ๒๖๘ โดยผมขอคัดลอกมาส่วนหนึ่งดังนี้ “นับตั้งแต่รายงานของโคลแมนออกเผยแพร่ในปี 1996 ก็มีผลการศึกษาวิจัยจำนวนหนึ่ง ช่วยยืนยันข้อสรุปที่ว่า ความผันแปรของผลลัพธ์ของนักเรียนส่วนใหญ่ล้วนเกิดขึ้น จากเหตุปัจจัยภายนอกโรงเรียน เช่น การศึกษาและอาชีพของพ่อแม่ อิทธิพลจากเพื่อน และคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคน ต่อมาอีกราว ๕๐ ปีให้หลัง งานวิจัยที่ศึกษา สาเหตุที่จะช่วยอธิบายคะแนนสอบของนักเรียน ก็ให้ข้อสรุปว่า ความผันแปรของ ผลลัพธ์ของนักเรียนมีเพียง ๑๐ - ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เกิดจากปัจจัยในห้องเรียน ซึ่งก็คือครูและการสอนของครู ส่วนปัจจัยภายในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศภายใน โรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และภาวะผู้นำ ก็ส่งผลให้เกิดความผันแปร ในตัวเลขที่ใกล้เคียงกัน อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สองในสามของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อ ผลลัพธ์ของนักเรียน อยู่เหนือความควบคุมของโรงเรียน”
- ผลลัพธ์อีกสองในสาม มาจากกิจกรรมของ “ภาคส่วนที่สาม” ซึ่งผมตั้งชื่อว่า “ขบวนการ 2/3” แต่น่าเสียดายที่สาระส่วนนี้ซ่อนอยู่ในหัวข้อ สอนน้อย เรียนรู้มาก เป็นส่วน ขยายความว่า เมื่อโรงเรียนเลิกชั้นเรียนตอนบ่ายสองโมง แล้วหลังจากนั้นเด็กนักเรียน ไปทำอะไร ผมขอคัดลอกข้อความ ในหนังสือ หน้า ๑๙๔ - ๑๙๕ ดังต่อไปนี้

“นักเรียนฟินแลนด์ใช้เวลาเรียนที่โรงเรียนในแต่ละวันน้อยกว่านักเรียนในอีกหลายประเทศ ถ้าเช่นนั้น หลังเลิกเรียน เด็กๆ ไปทำอะไรกัน? โดยหลักการนักเรียนสามารถกลับบ้านได้ ในตอนบ่าย เว้นแต่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมอะไรให้ทำ โรงเรียนประถมศึกษาต้องจัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนสำหรับเด็กเล็ก และโรงเรียน ก็ควรมีชมรมทางวิชาการหรือสันทนาการให้นักเรียนชั้นที่ต่ำกว่า สมาคมเยาวชน และสมาคมกีฬาหลายแห่งของฟินแลนด์มีส่วนสำคัญมากในการหยิบยื่นโอกาส ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาการในองค์กรรวมสองในสามของนักเรียนอายุ ๑๐ ถึง ๑๔ ปี และนักเรียนอายุ ๑๕ ถึง ๑๙ ปีเกินกว่าครึ่ง สังกัดอยู่กับสมาคมเยาวชนหรือสมาคมกีฬาอย่างน้อยหนึ่งสมาคม เครือข่ายของสมาคม ที่ไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐเหล่านี้เรียกว่า ภาคส่วนที่สาม (Third Sector) พวกเขามีส่วนอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและการพัฒนาการ เฉพาะบุคคลของเยาวชนฟินน์ และนับว่ามีคุณภาพการอย่างสูงต่องานด้านการศึกษ ของโรงเรียนฟินแลนด์ด้วย”

ผมชี้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเรื่องการพัฒนาพลเมืองเยาวชนเห็นว่า ที่มูลนิธิสยามกัมมาจลร่วมงานนี้ กับภาคีมา ๘ ปี เป็นหน่ออ่อนของการพัฒนา “ขบวนการ 2/3” ที่จะเข้าไปร่วมกัน สร้างระบบ 2/3 และหากประเทศไทยไม่พัฒนาระบบ 2/3 นี้ให้เข้มแข็ง คุณภาพของเยาวชนไทยจะตกต่ำ คุณภาพของพลเมืองไทยก็จะต่ำ ประเทศไทยจะไม่มีทางบรรลุ Thailand 4.0 ได้

วิจารณ์ พานิช

๑๙ ก.ค. ๖๐

คัดลอกจาก <https://www.gotoknow.org/posts/635072>